

Merknader til forskrift om krav til kompetanse mv. hos anleggs- og områdekonsesjonærer (kompetanseforskriften)

Til § 1 Formål

Formålsbestemmelsen tydeliggjør at det er konsesjonærenes egenkompetanse i ordinære driftssituasjoner som reguleres i forskriften. Krav til hvordan beredskaps-situasjoner skal håndteres, for eksempel som følge av uvær, følger av annet regelverk.

Til § 2

Forskriften gjelder alle som har konsesjon for elektriske anlegg og områdekonsesjon for bygging og drift av slike anlegg.

Til § 3

Første ledd

Med nettförvaltning forstås: Daglig ledelse, kriseledelse, sikkerhet og beredskap, inntektsrammespørsmål, tariffutarbeidelse, kapitalforvaltning, økonomisk og teknisk rapportering til NVE, kraftsystem- og energiplanlegging, nivå på leveringskvalitet, investeringsomfang, utredningsansvar m.v.

Innen nettförvaltning må nettselskapet ha personer med reell kompetanse innen alle de oppgavetyper som er nevnt i definisjonen. Hoveddelen betyr at nettselskapet bør ha minst 2/3 av det samlede antall årsverk innen de oppgaver som omfattes her.

Avgrensede oppgaver innen blant annet sikkerhet og beredskap, faktagrunnlag for energiutredninger og spesialisttjenester, kan kjøpes inn når selskapet oppfyller krav til egenkompetanse etter bestemmelsen her. Nettselskap kan inngå samarbeid om kompetanseutvikling, delta i utviklingstiltak, og utvikle sikkerhet og beredskap ved samarbeid med andre nettselskap.

Annet ledd

Med driftskontrollfunksjonen forstås: Operativ drift, registrering av feil og avbrudd, styring av feilretting, koblinger for vedlikehold og styring av vedlikeholdspersonell, kontroll med overføringsforhold og spenningskvalitet, balanseansvar, rapporteringsoppgaver, operativ beredskapsfunksjon og delegert rasjoneringsmyndighet.

Driftskontrollfunksjonen omfatter overvåkning av driften og koordinering av nødvendige tiltak. Driftskontrollfunksjonen skal i all hovedsak bemannes med nettselskapets egne ansatte. Det innebærer at nettselskapet må ha minst 2/3 av bemanningen som kreves for denne funksjonen. Nettselskapet kan samarbeide med andre selskaper om en felles driftskontrollfunksjon og om felles driftssentral, men selskapet må ha egne ansatte til å dekke selskapets eget behov innen dette området.

Nettselskaper skal ha en kontinuerlig overvåkning av tilstanden i nettet og den operative virksomheten. Forutsatt at nettselskapene oppfyller kravene etter

bestemmelsen her, kan de etablere rasjonelle samarbeidsordninger. Eksempelvis kan nettselskapet kjøpe tjenester utenom ordinær arbeidstid. Forskriften åpner for muligheter til å ha felles bygninger og utstyr med andre selskaper, for utleie av driftssentraltjenester og felles vaktordninger.

Det kreves at konsesjonæren inngår i et eventuelt samarbeid med egen kompetanse og bemanning. Konsesjonæren kan ikke fjerne egen kompetanse innen driftskontroll-funksjoner og kun kjøpe denne tjenesten av eksterne driftssentraler.

Forskriften her er ikke til hinder for samarbeid om driftskontroll med produksjons-selskaper, men forutsetter at nettselskapet har full styringsmessig kontroll over bygninger og utstyr. Nettselskapet må selv ha en bemanning som fullt ut dekker selskapets behov i henhold til de oppgavene som følger av konsesjonene. Samarbeid om driftskontroll med produksjonsselskaper må også skje innenfor de rammer som blant annet følger av bestemmelsene i energiloven §§ 4-6 og 4-7 om krav til selskaps-messig og funksjonelt skille, og bestemmelsene om krav til nettselskapenes nøytralitet.

Alle konsesjonærer som deltar i en eventuell felles driftssentral, skal ha grunnleggende kompetanse i drift og vedlikehold av driftskontrollsystemet med tilhørende datatekniske styringssystemer og sambandsanlegg.

Tredje ledd

Krav til egenbemanning innen tilstandskontroll, feilanalyse og fastsettelse av tiltaksbehov innebærer at konsesjonæren selv skal foreta kontroll, feilanalyse, vurdere behov for tiltak og planlegge vedlikehold.

Innen feilretting som er knyttet til oppfølging av arbeidet under driftskontroll-funksjonen og under praktisk vedlikehold stilles det krav til at nettselskapet skal ha et fagmiljø tilpasset virksomhetens omfang. Med dette menes ansatte som praktisk utfører slike oppgaver og som samtidig har et ansvar for kontroll av eventuelle innleide tjenester innen disse funksjoner. I nettvirksomhet med over 300 000 kunder skal montørkompetansen utgjøre minst 70 årsverk. Nettvirksomhet med mellom 50 000 og 300 000 kunder skal inneha montørkompetanse i størrelsesorden rundt 20 montører, men varierende etter de ulike virksomhetenes størrelse og kundegrunnlag. For nettvirksomhet under 50 000 kunder stilles det krav om at montørkompetansen tilpasses virksomhetens størrelse og kundegrunnlag. Montører og annet personell som utfører praktisk vedlikehold og feilretting i nettvirksomheten vil bidra til kunnskap om nettet særlig knyttet til lokale forhold som ellers ikke vil tilflyte de som er ansvarlig for driften og selskapets ledelse for øvrig.

Fjerde ledd

Innen kundebehandling, måling og avregning kan store deler av fakturering og andre tekniske oppgaver settes ut. Konsesjonæren må likevel ha egen kompetanse for kvalitetssikring av måleverdikjeden og ansvar for måling. Kundesentertjenester kan settes ut, men nettselskapet må selv ha ansatte til å følge opp kunder som tar kontakt,

ha egen kompetanse knyttet til regelverk for stengning, og kunne svare på kundehenvendelser om stenging. Selv om nettselskapet etter bestemmelsen her må ha egen kompetanse til å kunne svare på kundehenvendelser, må ikke hovedfunksjonen for kundebehandling, måling og avregning ligge i nettselskapet.

Femte ledd

Bestemmelsen stiller krav til egen bemanning for å kunne betjene ulike tekniske henvendelser som kundeklager, saker om ny tilknytning, ønsker om kapasitetsøkninger, påvisning av kabler, arbeider nær ledning mv. En vesentlig del av betjeningen av slike henvendelser skal utføres av konsesjonærens egne ansatte.

Sjette ledd

Innen nybygging og ombygging må nettselskapet selv stå for den utadrettede virksomhet både i plan- og søknadsfasen og i byggefasen, og disse oppgavene kan ikke overlates til andre. Alle byggetiltak kan fortsatt kjøpes inn. Det som kreves av egen bemanning er planleggingskompetanse og full oppfølging mot myndigheter og omgivelser i fra nettselskapet.

Til § 4

For å sikre kontinuerlig kompetanse i alle driftsituasjoner vil kravet til kompetanse i kraftselskap for de fleste kraftverk bety minst et årsverk pr. produksjonsenhet. Det vil være behov for økt bemanning for større kraftverk.

Disse kravene gjelder i utgangspunktet for drift av hver produksjonsenhet som har anleggskonsesjon. Der ett selskap driver flere kraftverk i samme område, kan kompetansekravet vurderes under ett for produksjonsenhetene.

Der flere selskaper eier en kraftproduksjonsenhet sammen, eller der et kraftverk er leid ut for en avgrenset periode, gjelder egenkompetansekravet for det selskap som har anleggskonsesjon og driver anlegget. Ved utleie av kraftverk må eier oppfylle de krav til kompetanse som følger av industrikonsesjonslovens bestemmelser om utleie.

Til § 5

Første ledd pålegger konsesjonærene til enhver tid å kunne fremvise dokumentasjon for egen bemanning, og at de ansatte innehar nødvendig kompetanse. Selskapene må selv avgjøre på hvilken måte de vil oppfylle kravet til dokumentasjon.

Annet ledd pålegger konsesjonæren plikt til å informere Norges vassdrags- og energidirektorat dersom det foretas vesentlige endringer i egen bemanning eller andre endringer i for eksempel organisasjon som kan ha betydning for overholdelse av de krav som stilles til bemanning og kompetanse. Tilsvarende bestemmelser er fastsatt som vilkår i omsetningskonsesjonene. Det er nok å informere en gang, dersom endringene utløser informasjonsplikt i medhold av begge regelsett.

Tredje ledd regulerer konsesjonærens plikt til å fremlegge avtaler om kjøp av tjenester og kontrollrutiner for de aktuelle avtaler. I tilfeller der det kjøpes tjenester, har Norges

vassdrags- og energidirektorat behov for å kunne kontrollere at det er inngått avtaler, tjenestetilbyders forpliktelser etter avtalen og at avtalene følges opp gjennom tilfredsstillende kontrollrutiner fra konsesjonærens side. Uten et slikt krav til dokumentasjon vil det være vanskelig å kunne føre et tilfredsstillende tilsyn med at virksomhetene overholder de krav som gjelder.

Til § 8 annet ledd

Konsesjonærer som ikke oppfyller forskriftens krav ved ikrafttredelsen må foreta omorganiseringer og endringer av bemanningen. Slike endringer er tidkrevende å gjennomføre. Departementet finner på denne bakgrunn at en overgangsperiode fram til 1. juli 2013 er nødvendig for disse konsesjonærene.

Forskrift om krav til kompetanse mv. hos anleggs- og områdekonsesjonærer (kompetanseforskriften)

Fastsatt av Olje- og energidepartementet med hjemmel i lov 29. juni 1990 nr. 50 om produksjon, omforming, overføring, omsetning og fordeling av energi m.m. (energiloven) § 3-5 første ledd nr. 5, jf. § 10-6 første ledd.

§ 1. Formål

Forskriften skal bidra til å sikre at alle som har konsesjon i medhold av energiloven §§ 3-1 eller 3-2 har egen kompetanse til i normaldrift å utføre de oppgavene som følger av energiloven, forskrifter til energiloven og konsesjonsvedtak fastsatt med hjemmel i energiloven.

§ 2. Virkeområde

Forskriften gjelder alle som har konsesjon i medhold av energiloven §§ 3-1 eller 3-2.

§ 3. Krav til egenkompetanse hos nettselskaper som har inntektsramme

Nettselskaper skal ha egen bemanning med kompetanse til selv å utføre hoveddelen av oppgaver knyttet til nettförvaltning.

Nettselskaper skal ha egen bemanning med kompetanse til selv å utføre hoveddelen av driftskontrollfunksjonen.

Nettselskaper skal ha egen bemanning med kompetanse til selv å utføre hoveddelen av oppgaver innen tilstandskontroll, feilanalyse og fastsettelse av tiltaksbehov. Nettselskapet skal ha et fagmiljø innen feilretting og praktisk vedlikehold tilpasset virksomhetens omfang.

Nettselskaper skal ha egen bemanning med kompetanse innenfor kundebehandling, måling og avregning.

Nettselskaper skal ha egen bemanning med kompetanse til å kunne betjene en vesentlig del av henvendelser om tekniske forhold.

Nettselskaper skal ha egen bemanning med kompetanse til planlegging og prosjektering av nye elektriske anlegg og til ombygging av eksisterende anlegg. Nettselskaper skal ha bemanning til selv å ivareta oppfølging av slike saker overfor myndigheter og allmennheten.

§ 4. Krav til kompetanse i kraftproduksjonsenhet

Alle som har konsesjon i medhold av energiloven § 3-1 for kraftproduksjonsanlegg skal ha egen bemanning som dekker kompetanseområdene ledelse, kontroll og praktisk drift.

§ 5. Krav til informasjon og dokumentasjon

Alle som har konsesjon i medhold av energiloven §§ 3-1 eller 3-2 skal til enhver tid kunne framvise dokumentasjon for at de krav som følger av §§ 3 og 4 er oppfylt.

Ved vesentlige endringer i egen bemanning eller annet som har betydning for overholdelse av de krav som følger av §§ 3 og 4, skal konsesjonæren uten ugrunnet opphold skriftlig underrette Norges vassdrags- og energidirektorat.

Avtaler og beskrivelse av kontrollrutiner ved kjøp av tjenester skal kunne legges fram på forespørsel.

§ 6. *Dispensasjon*

Norges vassdrags- og energidirektorat kan i særlige tilfeller dispensere fra denne forskrift.

§ 7. *Overtredelsesgebyr*

Ved overtredelse av bestemmelsene i §§ 3, 4, og 5 kan det ilegges overtredelsesgebyr, jf. energiloven §§ 10-7 og 10-8.

§ 8. *Ikrafttreden og overgangsregler*

Denne forskrift trer i kraft 1. juli 2011.

Bestemmelsene i §§ 3, 4 og 5 må være oppfylt innen 1. juli 2013.